

HØJESTERETS DOM

afsagt mandag den 7. marts 2022

Sag BS-10258/2021-HJR
(1. afdeling)

A
(advokat Mads Krøger Pramming, beskikket)

mod

Ankestyrelsen
(advokat Inge Houe)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Kolding den 25. november 2019 (BS-7832/2017-KOL) og af Vestre Landsrets 11. afdeling den 3. november 2020 (BS-59154/2019-VLR).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Thomas Rørdam, Vibeke Rønne, Jan Schans Christensen, Kurt Rasmussen og Rikke Foersom.

Påstande

Appellanten, A, har principalt nedlagt påstand om stadfæstelse af byrettens dom, således at indstævnte, Ankestyrelsen, skal anerkende, at afgørelsen af 10. august 2016 ikke kunne tilbagekaldes.

Subsidiært har A nedlagt påstand om, at Ankestyrelsen skal anerkende, at hans psykiske sygdom i form af posttraumatisk belastningsreaktion er omfattet af lov om erstatning og godtgørelse til tidligere udsendte soldater og andre statsansatte med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion.

A har mere subsidiært nedlagt påstand om, at Ankestyrelsen skal anerkende, at han har pådraget sig en posttraumatisk belastningsreaktion, der er omfattet af arbejdsskadesikringslovens § 5, jf. § 7, stk. 1, nr. 2, 2. led, og mest subsidiært, at

der skal ske hjemvisning til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring med henblik på forelæggelse af sagen for Erhvervssygdomsudvalget.

Ankestyrelsen har påstået stadfæstelse af landsrettens dom.

Retsgrundlag

§ 2, stk. 1, i lov nr. 336 af 2. april 2014 om erstatning og godtgørelse til tidligere udsendte soldater og andre statsansatte med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion (særloven) er sålydende:

”§ 2.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring tilkender erstatning og godtgørelse for sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion, når

- 1) sygdommen ikke kan anerkendes som erhvervssygdom efter lov om arbejdsskadesikring,
- 2) begrundelsen for, at sygdommen ikke kan anerkendes efter lov om arbejdsskadesikring, er, at der mangler dokumentation for tidsmæssig sammenhæng mellem belastning og sygdomsdebut, og
- 3) der foreligger en psykiatrisk speciallægeerklæring udstedt senere end 6 måneder efter belastningens ophør, hvori det erklæres, at den undersøgte person lider af posttraumatisk belastningsreaktion, og at sygdommen er opstået i tilknytning til og som følge af udsendelse som nævnt i § 1, stk. 2.”

Af forarbejderne til særloven fremgår bl.a. (Folketingstidende 2013-14, tillæg A, lovforslag nr. L 104, s. 3ff.):

”1. Indledning

På baggrund af forespørgsel F29, som blev behandlet i Folketinget den 16. april 2013, vedtog et enigt Folketing den 23. april 2013 vedtagelse nr. V57, hvoraf det fremgår, at beskæftigelsesministeren og forsvarsministeren giver tilsagn om, at der etableres en ordning for veteraner, som har været udsendt af Danmark, hvor der ikke stilles krav om, at dokumentationen for sygdomsdebut vedrørende PTSD skal ske i form af lægebesøg inden for som udgangspunkt 6 måneder. Ordningen omfatter også tidligere afgjorte sager.

...

2. Baggrunden for lovforslaget

Lovforslaget er en opfølgning på Folketingets vedtagelse nr. V57 af 23. april 2013. Formålet med lovforslaget er at etablere en ordning, der kan samle op på de sager, hvor sygdommen posttraumatisk belastningsreaktion (herefter benævnt PTSD) ikke har kunnet anerkendes, fordi kravene til dokumentation for sygdomsdebut efter den gældende lovgivning om arbejdsskadesikring ikke er opfyldt.

...

De nugældende fortegnelser over erhvervssygdomme findes i bekendtgørelse nr. 1226 af 24. oktober 2013 om fortegnelse over erhvervssygdomme anmeldt efter 1. januar 2005 og bekendtgørelse 1225 af 24. oktober 2013 om fortegnelse over erhvervssygdomme anmeldt før 1. januar 2005.

Der har i praksis efter lov om arbejdsskadesikring været sager, hvor den udsendte gør gældende at have pådraget sig PTSD under udsendelse til eller ophold i områder i udlandet, hvor danske statsansatte deltager i konfliktforebyggende, fredsbevarende, fredsskabende, humanitære eller andre lignende opgaver for staten, som er endt med en afgørelse fra Arbejdsskadestyrelsen og Ankestyrelsen om, at erstatning og godtgørelse ikke kan tilkendes. Dette skyldes blandt andet, at styrelserne ikke kan få tilstrækkelig dokumentation for, at symptomerne på PTSD er opstået i tilknytning til, at påvirkningen er ophørt, fordi den sygdomsramte ikke er gået til lægen i forbindelse med debut af sygdommen. Der er i praksis især tale om personer, der er udsendt til eller opholder sig i de nævnte områder som led i ansættelse på Forsvarsministeriets, Justitsministeriets og Udenrigsministeriets områder.

...

3. Gældende ret

...

Af WHO's definition af PTSD fremgår, at symptomer på, at man har fået PTSD, skal opstå inden for en periode, som kan variere fra få uger til måneder. I Danmark indgår det som en del af diagnosekriteriet, at en person, der har været udsat for en traumatisk belastning, skal have udviklet PTSD senest 6 måneder efter belastningen ophørte. Det danske krav er opstillet på baggrund af en lægefaglig vurdering og fremgår af den officielle danske version af ICD-10, som er udarbejdet af Sundhedsstyrelsen i samarbejde med Dansk Psykiatrisk Selskabs Diagnoseudvalg.

Ved vurderingen af, hvorvidt sygdommen PTSD var til stede, fulgte arbejdsskademyndighederne frem til sommeren 2013 en principafgørelse fra Ankestyrelsen fra marts 2009. Heraf fremgik blandt andet, at sygdommen skulle være fuldt ud til stede inden for 6 måneder, fra belastningen ophørte. Det fremgik ligeledes, at diagnosen ikke kunne stilles, uden at den tilskadekomne fuldt ud opfyldte de diagnostiske krav til sygdommen.

Principafgørelsen er fortsat gældende, men forståelsen af, hvornår diagnosen PTSD kunne konstateres, blev i juni 2013 suppleret af en forskningsmæssig udredningsrapport, der slog fast, at sygdommen PTSD både kunne optræde som beskrevet i principafgørelsen og som forsinket PTSD, hvor nogle af symptomerne opstod inden for de første 6 måneder efter belastningsophøret, men hvor sygdommen først kunne konstateres inden for få år efter belastningsophøret.

Erhvervssygdomsfortegnelsen er i sommeren 2013 ændret, således at også forsinket PTSD kan anerkendes administrativt efter fortegnelsen.

Det er i Arbejdsskadestyrelsens vejledning om erhvervssygdomme beskrevet, at forsinket PTSD er omfattet af punktet på fortegnelsen, når personen inden for 6 måneder har haft nogle af symptomerne på PTSD og diagnosen PTSD kan stilles inden for få år fra belastningsophøret. Ved få år forstås som udgangspunkt 1-2 år.

Arbejdsskadestyrelsen kan anerkende sager, der ikke er omfattet af erhvervssygdomsfortegnelsen, efter forelæggelse for Erhvervssygdomsudvalget, hvis sygdommen vurderes udelukkende eller i overvejende grad at være en følge af arbejdets særlige art. Alle sager om PTSD, der ikke kan anerkendes efter fortegnelsen, herunder også forsinket PTSD, som først er fuldt ud til stede flere år efter påvirkningerne er ophørt, kan forelægges for Erhvervssygdomsudvalget. Ved vurderingen af, om sagen skal forelægges, indgår blandt andet, om der er en rimelig tidsmæssig sammenhæng mellem påvirkning og debut af sygdom (nogle år).

Dette indebærer i praksis, at Arbejdsskadestyrelsen ved vurderingen af, hvorvidt kravene til sygdommens debut er opfyldt, lægger vægt på lægelige oplysninger, der i tidsmæssig sammenhæng med debut af symptomer beskriver disse. Erklæringer, som beskriver,

at der har været symptomer siden belastningsophøret, men først udfærdiges mange år senere, kan som udgangspunkt ikke tillægges særligt stor vægt, hvis tilskadekomne ikke har søgt behandling i de mellemliggende år. Omvendt vil en lægeerklæring, der er skrevet i den periode, hvor symptomerne er opstået, have betydelig bevismæssig værdi ved vurderingen af, om der har været symptomer på PTSD i relevant tidsmæssig sammenhæng med belastningen.

...

4. Lovforslagets indhold

4.1. Generelt

Ved lovforslaget etableres en supplerende ordning til lov om arbejdsskadesikring, som giver mulighed for at tilkende erstatning og godtgørelse for diagnosticeret PTSD hos tidligere udsendte soldater og andre statsansatte i tilfælde, hvor erstatning og godtgørelse ikke kan opnås efter lov om arbejdsskadesikring på grund af manglende dokumentation for sygdommens udbrud i tilknytning til tjenesten. Det bemærkes, at forsinket PTSD under visse betingelser kan anerkendes direkte efter arbejdsskadesikringsloven efter ændringen af fortegnelsen over erhvervssygdomme i 2013, jf. afsnit 3. Forsinket PTSD er ikke det samme som "sent diagnosticeret PTSD."

Med forslaget lempes dokumentationskravet for debut af PTSD for soldater og andre udsendte, som ikke kan få deres psykiske sygdom PTSD anerkendt som erstatningsberettigende efter lov om arbejdsskadesikring.

Det betyder, at hvis en psykiatrisk speciallæge senere skriver en erklæring om, at det er sandsynliggjort, at sygdommen er opstået i tilknytning til og som en følge af udsendelsen, vil det fremover som udgangspunkt være tilstrækkeligt til, at kravene til debut af sygdommen anses for opfyldt.

...

Lovforslaget er baseret på reglerne om erstatning og sagsbehandling i arbejdsskadesikringsloven. Det foreslås at fravige og supplere reglerne i arbejdsskadesikringsloven på enkelte områder.

...

Til § 2

...

I stk. 1, nr. 1, opstilles den betingelse, at sygdommen ikke kan anerkendes som en erhvervssygdom efter lov om arbejdsskadesikring.

Dette indebærer, at erstatning og godtgørelse ikke kan tilkendes efter lov om arbejdsskadesikring.

Efter stk. 1, nr. 2, er det en yderligere betingelse, at begrundelsen for, at der ikke kan tilkendes erstatning og godtgørelse efter lov om arbejdsskadesikring, er manglende dokumentation for, at sygdommen er opstået i tilknytning til belastningen.

Hvis der er en anden begrundelse for, at sygdommen ikke kan anerkendes efter lov om arbejdsskadesikring, for eksempel at kravene til styrken og arten af den skadevoldende påvirkning ikke er opfyldt, eller at der er klare konkurrerende årsager til sygdommen, kan erstatning ikke tilkendes efter den foreslåede lov.

I stk. 1, nr. 3, opstilles som en tredje betingelse for erstatning, at der foreligger en psykiatrisk speciallægeerklæring, udstedt senere end 6 måneder efter belastningens ophør, hvori det erklæres, at den undersøgte skønnes at have PTSD, som er opstået i tilknytning til og som følge af udsendelsen. Hermed lempes dokumentationskravet i forhold til diagnosekriteriet for PTSD for de af loven omfattede personer.

Det betyder, at når en psykiatrisk speciallæge senere end 6 måneder efter belastningens ophør skriver en erklæring om, at den undersøgte person lider af PTSD, og at sygdommen skønnes at være opstået i tilknytning til dennes udsendelse, vil det fremover være tilstrækkeligt til at dokumentere, at symptomerne på sygdommen er opstået inden for 6 måneder efter den skadevoldende udsættelse, svarende til definitionen af PTSD i WHO's sygdomsklassifikation ICD-10. Erklæringen forudsættes udfærdiget på baggrund af de samlede lægelige oplysninger i sagen og en klinisk undersøgelse af den sygdomsramte.

Det foreslås i stk. 2, at Arbejdsskadestyrelsen kan indhente en ny psykiatrisk speciallægeerklæring, som udfærdiges på baggrund af de samlede lægelige oplysninger i sagen og en undersøgelse af den tilskadekomne person, når styrelsen er i tvivl om, hvornår sygdommen er brudt ud, for eksempel fordi der er flere forskellige lægeoplysninger i sagen.

Det forudsættes, at Arbejdsskadestyrelsen i forlængelse af arbejdsskadesagen af egen drift behandler spørgsmålet om erstatning efter loven, og at Arbejdsskadestyrelsen træffer en samlet afgørelse efter lov om arbejdsskadesikring og denne lov. Dette sker ud fra et hensyn til, at den enkelte ikke skal modtage flere afgørelser i forløbet.

Det forudsættes tillige, at mulighederne for at tilkende erstatning efter arbejdsskadesikringsloven er udtømt, herunder at der er sket forelæggelse for Erhvervssygdomsudvalget, jf. § 9 i arbejdsskadesikringsloven, af relevante tilfælde. Det fastholdes dermed, at de sikrede personers primære mulighed for at få erstatning og godtgørelse for PTSD også fremover skal være lov om arbejdsskadesikring.”

Anbringender

A har anført navnlig, at hans PTSD-sygdom efter de lægelige oplysninger må anses for i overvejende grad at være forårsaget af arbejdets særlige art under udsendelsen som soldat til Afghanistan i 2008. Sygdommen skal derfor anerkendes som en erhvervssygdom uden for erhvervssygdomsfortegnelsen efter arbejdsskadesikringslovens § 7, stk. 1, nr. 2, 2. led.

Symptomerne på PTSD opstod inden for 6 måneder efter udsendelsen i 2008, og sygdommen var i hvert fald fuldt til stede inden for 4 år efter udsendelsen. I et sådant tilfælde skal der efter arbejdsskademyndighedernes praksis ske forelæggelse for Erhvervssygdomsudvalget efter arbejdsskadesikringslovens § 7, stk. 3. Dette er ikke sket, og sagen skal derfor hjemvises, hvis han ikke på det foreliggende grundlag kan få medhold i, at han har krav på erstatning og godtgørelse.

Hvis hans sygdom ikke kan anerkendes som en erhvervssygdom efter arbejdsskadesikringsloven, er sygdommen omfattet af særloven for tidligere udsendte soldater og andre statsansatte, idet samtlige betingelser i lovens § 2, stk. 1, nr. 1-3, i så fald må anses for opfyldt.

For så vidt angår betingelsen i § 2, stk. 1, nr. 2, bemærkes, at det på baggrund af speciallægeerklæringerne fra Kurt Bjerregaard Stage kan konkluderes, at han havde PTSD allerede inden overfaldet i 2012. Dette støttes af Retslægerådets besvarelse, uanset at det i besvarelsen konkluderes, at sygdommen først fuldt ud havde manifesteret sig i 2012.

Efter en naturlig sproglig forståelse af særlovens § 2, stk. 1, nr. 2, må sygdomsdebut forstås som det tidspunkt, hvor sygdommen er fuldt udviklet. En sådan forståelse af særloven støttes af, at formålet med loven netop var at muliggøre, at der i et tilfælde som det foreliggende kan tilkendes erstatning og godtgørelse.

Ankestyrelsens begrundelse for ikke at anerkende hans sygdom efter arbejdsskadesikringsloven er, at der mangler dokumentation for, at hans PTSD var fuldt til stede inden for få år efter udsendelsen. Betingelsen i særlovens § 2, stk. 1, nr. 2, er dermed opfyldt.

Ankestyrelsens afgørelse af 10. august 2016 havde herefter hjemmel i særloven og var ikke ugyldig. Ankestyrelsen kunne derfor ikke tilbagekalde afgørelsen.

Hertil kommer, at de administrative myndigheder er overladt et betydeligt skøn ved vurderingen af, om PTSD er omfattet af særloven, og både afgørelsen af 10. august 2016 og den senere afgørelse af 27. oktober 2016 er i høj grad baseret på en skønsmæssig vurdering. Ankestyrelsen indhentede ikke nye oplysninger i forbindelse med sagens genoptagelse, og den eneste reelle forskel på de to afgørelser er, at Ankestyrelsen ved afgørelsen af 27. oktober 2016 efter en skønsmæssig vurdering nåede til et andet – og for ham ugunstigt – resultat.

Ankestyrelsen har anført navnlig, at A ikke har løftet bevisbyrden for, at der foreligger det fornødne sikre grundlag for at tilsidesættelse Ankestyrelsens afgørelse af 27. oktober 2016.

As PTSD kan ikke anerkendes som en erhvervssygdom uden for erhvervssygdomsfortegnelsen efter arbejdsskadesikringslovens § 7, stk. 1, nr. 2, 2. led, da sygdommen efter de lægelige oplysninger ikke kan anses for udelukkende eller i overvejende grad at være forårsaget af arbejdets særlige art under udsendelsen som soldat til Afghanistan i 2008.

Af samme grund er der ikke grundlag for at hjemvise sagen til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring med henblik på forelæggelse for Erhvervssygdomsudvalget efter arbejdsskadesikringslovens § 7, stk. 3.

Efter særlovens § 2, stk. 1, nr. 2, er PTSD kun omfattet af loven, hvis begrundelsen for, at sygdommen ikke kan anerkendes som erhvervssygdom efter arbejdsskadesikringsloven, er, at der mangler dokumentation for tidsmæssig sammenhæng mellem belastning og sygdomsdebut.

Begrebet "sygdomsdebut" må efter forarbejderne til særloven og i lyset af de almindelige tidsmæssige betingelser i erhvervssygdomsfortegnelsen forstås som det tidspunkt, hvor symptomer på PTSD begynder at vise sig. Der er ikke holdpunkter for at forstå begrebet sådan, at sygdommens debut er det tidspunkt, hvor PTSD-sygdommen er fuldt udviklet. Særloven lemper ikke de tidsmæssige betingelser efter erhvervssygdomsfortegnelsen, og det er således også efter særloven en betingelse, at symptomerne på sygdommen er opstået inden for 6 måneder, og at sygdommen er fuldt til stede inden for få år.

Begrundelsen for, at der ikke kan ske anerkendelse af As PTSD som erhvervs sygdom efter arbejdsskadesikringsloven, er ikke, at der mangler dokumentation for, at symptomer på PTSD havde vist sig inden for 6 måneder efter udsendelsen. Begrundelsen er derimod, at PTSD-sygdommen efter de lægelige oplysninger ikke var fuldt til stede inden for få år efter udsendelsen.

As PTSD er således ikke omfattet af særloven, da betingelsen i § 2, stk. 1, nr. 2, ikke er opfyldt.

Ankestyrelsens afgørelse af 10. august 2016 var herefter uhjemlet og ugyldig, og Ankestyrelsen var derfor berettiget til at tilbagekalde afgørelsen som sket.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstillinger

Ankestyrelsen traf den 10. august 2016 afgørelse om, at As psykiske sygdom i form af posttraumatisk belastningsreaktion (PTSD) ikke kunne anerkendes som erhvervssygdom efter arbejdsskadesikringsloven, men at hans sygdom var omfattet af lov om erstatning og godtgørelse til tidligere udsendte soldater og andre statsansatte med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion (særloven).

Den 22. september 2016 meddelte Ankestyrelsen A, at man havde besluttet at behandle sagen igen, da man var blevet opmærksom på, at der kunne være begået en væsentlig fejl i forbindelse med afgørelsen af 10. august 2016.

Den 27. oktober 2016 ophævede Ankestyrelsen afgørelsen og besluttede, at As psykiske sygdom ikke kunne anerkendes som erhvervssygdom efter arbejdsskadesikringsloven, og at sygdommen heller ikke var omfattet af særloven.

Sagen angår, om der er grundlag for at tilsidesætte Ankestyrelsens afgørelse, således at As PTSD anerkendes som en erhvervssygdom efter arbejdsskadesikringslovens § 7, eller at hans sygdom anses for omfattet af særloven.

Arbejdsskadesikringsloven

Efter arbejdsskadesikringslovens § 5 forstås ved en arbejdsskade bl.a. en erhvervssygdom, jf. § 7, der er en følge af arbejdet eller de forhold, det er foregået under.

Ved erhvervssygdomme forstås efter lovens § 7, stk. 1, nr. 1, sygdomme, der er optaget i erhvervssygdomsfortegnelsen. PTSD kan efter erhvervssygdomsfortegnelsens pkt. F.1. anerkendes, når symptomer på sygdommen opstår senest inden for 6 måneder, og sygdommen er fuldt til stede inden for få år.

Efter lovens § 7, stk. 1, nr. 2, 2. led, kan andre sygdomme efter forelæggelse for Erhvervssygdomsudvalget anerkendes som erhvervssygdomme uden for for-
tegnelsen, hvis det godtgøres, at sygdommen udelukkende eller i overvejende
grad må anses for at være forårsaget af arbejdets særlige art. Det følger af § 7,
stk. 3, at sygdomme skal forelægges Erhvervssygdomsudvalget, når Arbejds-
markedets Erhvervssikring skønner, at der er mulighed for, at sygdommen vil
kunne anerkendes som erhvervssygdom.

Det er for Højesteret ubestridt, at As PTSD ikke kan anerkendes som erhvervs-
sygdom efter arbejdsskadesikringslovens § 7, stk. 1, nr. 1.

Med hensyn til spørgsmålet om anerkendelse uden for erhvervssygdomsforteg-
nelsen efter lovens § 7, stk. 1, nr. 2, 2. led, fremgår det af speciallægeerklæring
af 13. juni 2014 fra Kurt Bjerregaard Stage, at der er en klar årsagssammenhæng
mellem på den ene side As traumatiske oplevelser i forbindelse med udsendelsen
som soldat til Afghanistan i 2008 og et voldsomt overfald i 2012 og på den
anden side udviklingen af den aktuelle PTSD-tilstand. Det fremgår endvidere,
at udsendelsen og overfaldet skønsmæssigt bidrager med hver 50 % som årsag
til udviklingen af PTSD. Af speciallægeerklæring af 16. februar 2015 fra samme
speciallæge fremgår, at A har psykiske eftervirkninger af begge hændelser i et
forhold, der skønnes en til en.

Det fremgår af Retslægerådets besvarelse af 4. oktober 2018, at Retslægerådet
finder det sandsynligt, at der har været en periode med uspecifikke symptomer
startende i 2008, uden at der har været tale om en fuldt udviklet PTSD, og at
egentlig PTSD er startet i forbindelse med overfaldet i 2012, jf. besvarelsen af
spørgsmål 5. Af besvarelsen af spørgsmål D fremgår, at Retslægerådet finder, at
såvel de militære som civile faktorer har bidraget til det endelige tilstandsbil-
lede med udsendelsen i 2008 og overfaldet i 2012 som de væsentligste faktorer,
uden at dette kan kvantificeres yderligere. Retslægerådet finder det ikke muligt
at foretage en præcis afvejning af de enkelte faktoreres bidrag, jf. besvarelsen af
spørgsmål E.

Højesteret finder på den baggrund, at det ikke er tilstrækkeligt sandsynliggjort,
at As PTSD må anses for i overvejende grad at være forårsaget af udsendelsen
til Afghanistan i 2008 og dermed af arbejdets særlige art. Sygdommen kan der-
for heller ikke anerkendes efter § 7, stk. 1, nr. 2, 2. led.

Der er herefter ikke grundlag for at hjemvise sagen med henblik på, at den i
medfør af § 7, stk. 3, forelægges Erhvervssygdomsudvalget.

Særloven for tidligere udsendte soldater og andre statsansatte

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring kan efter særloven tilkende erstatning og godtgørelse til tidligere udsendte soldater og andre statsansatte for sent diagnosticeret PTSD, når sygdommen ikke kan anerkendes som erhvervssygdom efter arbejdsskadesikringsloven, jf. § 2, stk. 1, nr. 1, og begrundelsen herfor er, at der mangler dokumentation for tidsmæssig sammenhæng mellem belastning og sygdomsdebut, jf. § 2, stk. 1, nr. 2. Efter lovens § 2, stk. 1, nr. 3, er det endvidere en betingelse, at der foreligger en psykiatrisk speciallægeerklæring udstedt senere end 6 måneder efter belastningens ophør, hvori det erklæres, at den undersøgte person lider af PTSD, der er opstået i tilknytning til og som følge af udsendelse som nævnt i lovens § 1, stk. 2.

Betingelsen i § 2, stk. 1, nr. 1, er opfyldt, da As sygdom som anført ikke kan anerkendes som erhvervssygdom efter arbejdsskadesikringsloven. Spørgsmålet er herefter, om betingelsen i § 2, stk. 1, nr. 2, er opfyldt.

Efter bestemmelsens ordlyd og særlovens forarbejder tiltræder Højesteret, at loven ikke indebærer en lempelse af de almindelige tidsmæssige betingelser for at anerkende PTSD efter arbejdsskadesikringslovens § 7, stk. 1, nr. 1, jf. erhvervssygdomsfortegnelsens pkt. F.1. Særloven lemper alene de krav, der stilles til *dokumentationen* for, at sygdomssymptomer er opstået inden for 6 måneder.

Begrundelsen for, at As PTSD ikke kan anerkendes som erhvervssygdom efter arbejdsskadesikringslovens § 7, stk. 1, nr. 1, er, at sygdommen efter de lægelige oplysninger, herunder Retslægerådets besvarelse af spørgsmål 5, ikke var fuldt til stede inden for få år. De tidsmæssige betingelser efter erhvervssygdomsfortegnelsens pkt. F.1. er derfor ikke opfyldt.

Som anført er begrundelsen for, at As PTSD ikke kan anerkendes som erhvervssygdom efter arbejdsskadesikringslovens § 7, stk. 1, nr. 2, 2. led, at det ikke er tilstrækkeligt sandsynliggjort, at sygdommen må anses for i overvejende grad at være forårsaget af udsendelsen til Afghanistan i 2008.

Afslaget på anerkendelse af PTSD-sygdommen efter arbejdsskadesikringsloven er således ikke begrundet i manglende dokumentation for tidsmæssig sammenhæng mellem belastning og sygdomsdebut.

Højesteret tiltræder herefter, at betingelsen i særlovens § 2, stk. 1, nr. 2, ikke er opfyldt, og at As PTSD derfor ikke er omfattet af særloven.

Ankestyrelsens annullation af afgørelsen af 10. august 2016

Efter det anførte finder Højesteret, at Ankestyrelsens afgørelse af 10. august 2016 var uhjemlet og derfor ugyldig for så vidt angår bestemmelsen om, at As PTSD var omfattet af særloven.

Manglende lovhjemmel medfører som udgangspunkt, at også en begunstigende forvaltningsafgørelse kan annulleres, jf. bl.a. Højesterets domme af 28. marts 1995 (UfR 1995.495/2) og 1. september 2016 (UfR 2017.1).

Der foreligger ikke omstændigheder, som giver grundlag for at fravige dette udgangspunkt.

Højesteret tiltræder herefter, at Ankestyrelsen var berettiget til at annullere afgørelsen af 10. august 2016 ved afgørelsen af 27. oktober 2016.

Konklusion

Højesteret stadfæster landsrettens dom.

THI KENDES FOR RET:

Landsrettens dom stadfæstes.

I sagsomkostninger for Højesteret skal statskassen betale 175.000 kr. til Ankestyrelsen.

De idømte sagsomkostningsbeløb skal betales inden 14 dage efter denne højesteretsdoms afsigelse og forrentes efter rentelovens § 8 a.